

פרזנטציה שיתופית

תחום הדעת: ספרות חמ"ד

מהי פרזנטציה שיתופית?

במשימה זו התלמידים עובדים בצוותים, מתכננים ויוצרים יחד מצגת העוסקת בנושא, בסוגיה או בדילמה שבחרו מתוך האשכול הנלמד ובהיבטיו השונים, ולאחר מכן מציגים אותה לפני חברי הכיתה. התלמידים יעבדו בזוגות או בצוותים של שלושה תלמידים.

שלבי ביצוע המשימה

המשימה מורכבת משלושה שלבים:

שלב 1 – היכרות ותכנון:

- **היכרות עם המשימה** - התלמידים מכירים את המשימה, מבינים מה נדרש בה, מה הם הקריטריונים שעל פיהם יוערך התוצר הסופי וצופים בתוצר לדוגמה. התלמידים נדרשים לאשר כי קראו את התוכן. תלמידים שלא אישרו את הקריאה בשלב זה, יידרשו לעשות זאת לפני שיוכלו להתקדם לשלבים הבאים.
- **תכנון:** חלק זה נועד לעזור לתלמידים להתארגן לקראת המשך העבודה. חלק זה אינו מוגש למורה לצורך קבלת משוב והערכה. התלמידים בוחרים יחד נושא, סוגיה או דילמה וכותבים שם לפרזנטציה. כל תלמיד בנפרד בוחר היבט אחר של הנושא שבו יתמקד. לאחר מכן הם מנסחים ראשי פרקים, בוחרים מושגים רלוונטיים מתחום הדעת, מאתרים מקורות ומעריכים את רמת הרלוונטיות והמהימנות שלהם.

שלב 2 – טיוטה:

התלמידים כותבים את טיוטת המשימה. ביצוע שלב 1, חלק התכנון, יעניק להם בסיס מסודר לכתיבת הטיוטה. בטיוטה נכללים: שם הפרזנטציה, תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, שם ההיבט (נקודה מסוימת

בנושא/הסוגיה/הדילמה, כגון: תרומת מושג ספרותי לסוגייה, התמקדות באירוע היסטורי שתורם להבנת הנושא הנבחר, הצגת מושג פסיכולוגי שמחדד את הבנת התנהגותה של אחת מהדמויות ותיאור ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית של כל אחד מחברי הצוות, כתיבת תוכן "מאחורי הקלעים" וקובץ המצגת עצמו, בשילוב מושגים ומקורות כנדרש. בסיום השלב התלמידים מגישים למורה את הטיוטה ואת קובץ המצגת למורה לקבלת משוב והערכה מעצבת.

שלב 3 (ובו שני חלקים)

- **הגשה סופית:** משפרים את המשימה ועורכים שינויים נדרשים בהתאם למשוב המורה בשלב 2, ומגישים את התוצר הסופי למורה לקבלת משוב והערכה מסכמת.
- **משוב אישי:** התלמידים מסכמים את התהליך בשיחה עם בוט ייעודי.

התוצר

התוצר הסופי הוא דף אינטרנט המציג את הפרזנטציה כפרק אחד בלימוד היצירה. נכללים בו רכיבים שיתופיים, שאותם מבצעים חברי הצוות יחד, ורכיבים אישיים, שאותם מבצע כל תלמיד בנפרד. בדף האינטרנט נכללים:

1. **שם הפרזנטציה (שיתופי)** – חברי הצוות יכתבו שם לפרזנטציה בהלימה לנושא/לסוגיה/לדילמה, לתוכן המצגת.
2. **תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה (שיתופי)** – חברי הצוות יציגו את הנושא/הסוגיה/הדילמה שבחרו, לאחר קבלת אישור המורה ואת הרקע הדרוש להבנת ההיבטים והפרשנויות/העמדות/התובנות שיוצגו בהמשך.
3. **היבט ופרשנות/עמדה/תובנה אישית (כמספר חברי הצוות) (אישי)** – כל תלמיד יבחר היבט אחר של הנושא/הסוגיה/הדילמה, יציין את שם ההיבט, יציג אותו וינסח פרשנות/עמדה/תובנה אישית בנוגע להיבט זה.
4. **"מאחורי הקלעים" (שיתופי)** – חברי הצוות יתכננו יחד את מבנה המצגת ואת מעמד הפרזנטציה. עבור כל שקף יהיה המידע הזה: מי הם הדוברים, מטרת השקף, על מה ידובר בשקף ומה יופיע בו. תוכן זה יתבסס על תוכן דף האינטרנט הנלווה.
5. **המצגת (שיתופי)** – חברי הצוות ייצרו מצגת המבוססת על התכנון שכתבו ב"מאחורי הקלעים". יש להגיש קובץ מסוג PPT, PPTX או PDF – בגודל של עד 20 MB - ולא קישור.

6. **יום הפרזנטציה (שיתופי)** – לאחר ההגשה הסופית יקבע המורה מועד להצגת הפרזנטציה בכיתה. אורך הפרזנטציה יהיה 6-10 דקות. המורה אחראי לוודא שמעמד ההצגה מוקלט בקובץ שמע באמצעות כלי מובנה במערכת.
7. **מושגים (אישי + שיתופי)** – התלמידים יציינו מושגים (ספרותיים וחוף-ספרותיים, בהתאם לדרישות המשימה), ישלבו אותם בתוכן המשימה **וידגישו (Bold)** כל מושג בטקסט.
8. **מקורות (אישי + שיתופי)** – התלמידים יצרפו את המקורות שעליהם התבססו, מלבד היצירה הנבחרת למשימה, וישלבו אותם בטקסט לכל אורך המשימה באמצעות מראי מקום.
9. **משוב אישי (אישי)** – כל תלמיד בנפרד ינהל שיחה עם בוט ייעודי. במהלך השיחה הוא יתבקש לבטא את הידע שרכש, להתבונן בתהליך הלמידה שעבר ולהציג את התובנות שגיבש במהלך המשימה.

על מושגים ומקורות

המושגים והמקורות במשימה נחלקים לשני סוגים: **אישיים ושיתופיים**. מושג או מקור **שיתופי** יכול לשמש את כל חברי הצוות ברכיבים השיתופיים של המשימה, ואילו מושג או מקור **אישי** משמש כל אחד מחברי הצוות בנפרד ברכיבים האישיים.

במצגת ובמעמד הפרזנטציה התלמידים נדרשים להתייחס למושגים ולמקורות אישיים ושיתופיים.

דגשים בנוגע למושגים

- על חברי הצוות לציין **ולהדגיש*** מושגים ספרותיים שיתופיים שונים כמספר חברי הצוות (כגון: מוטיב, סמל, איפיון דמויות, קונפליקט, היבריס).
 - על כל תלמיד לציין **ולהדגיש*** שני מושגים אישיים שונים (כגון: מוטיב הבובה, אנאלוגיה בין דמות ראשית לדמות-משנה, אירוניה, איפיון עקיף באמצעות מדרש-שם), אחד מהמושגים יכול להיות מושג חוף-ספרותי (כגון: חסידות, סדר חברתי מול אנרכיה, קונפורמיזם ונון-קונפורמיזם, מוסר כפול, חזרה בתשובה).
- כמו כן עליהם לציין ולהדגיש ערך שעזר לגיבוש הפרשנות/העמדה/התובנה האישית ולהסביר כיצד תרם לגיבוש הפרשנות/העמדה התובנה האישית (ערכים כגון: גמילות חסדים,

כבוד האדם, אחריות אישית וקולקטיבית, נאמנות, יושרה, חברות, ערבות הדדית, ענווה, שמירת הלשון, ציונות ובניין הארץ).

*על התלמיד **להדגיש** () את המושג בטקסט כדי להקל את זיהוי השימוש במושג על פי הנדרש במחווה.

דגשים בנוגע למקורות

- על חברי הצוות להציג מקורות שיתופיים **שונים**, מהימנים ורלוונטיים, **כמספר חברי הצוות**, נוסף על היצירה הנלמדת.
- כל תלמיד בנפרד יציג **שני** מקורות אישיים **שונים**, מהימנים ורלוונטיים, נוסף על היצירה הנלמדת. על המקורות האישיים להיות **שונים מהמקורות השיתופיים**.
- על התלמידים למלא את הפרטים הנדרשים ברכיב ניהול המקורות בעבור כל מקור המופיע ברשימת המקורות, אישי או שיתופי, ולהסביר מדוע המקור מהימן ורלוונטי למשימה.
- על התלמידים לציין את מראה המקום בטקסט במיקום שבו נעשה שימוש במקור. לנוחות המורה המערכת תסמן באופן אוטומטי מקורות שלא נעשה בהם שימוש.
- לאחר הגשת השלב, ידרג המורה את רמת הרלוונטיות והמהימנות של כל מקור: רמה גבוהה, בינונית או נמוכה.
- בשלב הבא, לאחר קבלת המשוב וההערכה, יוכלו התלמידים לעדכן את רשימת המקורות ו/או את המידע עליהם וכך לשפר את דירוגם.
- על המורה להנחות את התלמידים להימנע משימוש במקורות שרמת הרלוונטיות והמהימנות שלהם דורגה כנמוכה.

דגשים ייחודיים לתחום הדעת

1. בכל מקום שכתוב "מושגים רלוונטיים מתחום הדעת" יש להביא מושגים ספרותיים

2. בכל מקום שנדרשים שני מושגים, ניתן להביא מושג ספרותי אחד ומושג חוץ-ספרותי אחד, עפ"י הרלוונטיות למשימה (כגון: מושג פסיכולוגי, היסטורי, סוציולוגי, יהודי).
3. הביטוי "האשכול הנבחר", שמופיע בהנחיות הגנריות למשימות השונות, אינו רלוונטי לספרות חמ"ד

חושבים עם בינה מלאכותית

במהלך ביצוע המשימה התלמידים **נדרשים** להשתמש בבוט מלווה הלמידה המוטמע במערכת. חשוב להנחות אותם להשתמש בו במהלך המשימה באופן מושכל, ביקורתי ואחראי, ולהדגיש כי האחריות לאיכות המשימה היא בידיהם.

השימוש בבינה מלאכותית במשימה יתבצע בהתאם לעקרונות האלה:

- **שואלים את הבוט:** התלמידים יכולים להיעזר בבוט כדי להבין את הנושא, לערוך סיעור מוחות, לארגן רעיונות או לאתר מקורות. להדרכה על ניסוח נכון ויעיל של פרומפטים אפשר לצפות ב-[\[קישור המצורף\]](#).
- **בודקים את המידע:** על התלמידים לבחון באופן ביקורתי את המידע והמקורות המתקבלים מהבוט, **לאמת את המידע** באמצעות מקורות מהימנים **ולבדוק את הרלוונטיות והמהימנות** של המקורות שהבוט מציע.
- **כותבים במילים שלהם:** על התלמידים לעבד את המידע שאספו ולנסח את המשימה בלשונם. התוצר צריך לשקף את הידע, ההבנה והחשיבה שלהם, ובכלל זה שילוב **והדגשה** של המושגים הנדרשים.
- **מציינים מקורות:** על התלמידים להוסיף מראי מקום לכל המקורות שעליהם התבססו – בין שאיתרו אותם בעצמם ובין שהציעה אותם הבינה המלאכותית והם אימתו אותם. את מראי המקום יש לשלב במקומות המתאימים לאורך המשימה.

חשוב: תוכן שיצרה בינה מלאכותית אינו יכול לשמש מקור במשימה. כלי הבינה המלאכותית יכול לסייע באיתור מקורות, אך התלמידים נדרשים לבדוק אותם ולהסתמך רק על מקורות רלוונטיים ומהימנים.

מיומנויות מרכזיות שהתלמידים ירכשו בעת ביצוע המשימה:

- אוריינות לשונית
- חשיבה ביקורתית
- אוריינות דיגיטלית
- מודעות חברתית – עבודת צוות

רעיונות לנושאים למשימה

1. ירושלים וקדושתה ב"תהילה"
2. כפרה, תיקון וסגירת מעגל ב"תהילה"
3. מצב היהודים בארץ ישראל בזמן המנדט הבריטי לפי "תהילה"
4. מערכות יחסים והגשמה עצמית ב"בית בובות"
5. נושא הצל ב"ילדי הצל"
6. מוטיב 'המלט' ב"ילדי הצל"
7. שחיתות שלטונית ב"אויב העם"
8. סיקור המשפט בגילן נגד איל ב"ביקור הגברת הזקנה"
9. חוק האלים מול חוק המלך ב"אנטיגונה"